

Wouter Bos over Universiteiten en Hogescholen

toespraak op de Hanzehogeschool Groningen,
7 september 2005

“Of een hogeschool dan toegepast onderzoek doet, een universiteit een beroepsopleiding biedt of beiden gefuseerd zijn tot een hoger onderwijsinstelling, maakt mij niet uit.”

Wouter Bos over Universiteiten en Hogescholen

toespraak op de Hanzehogeschool Groningen,
7 september 2005

“Een beroepsopleiding mag
onderzoek doen.”

Arnold Heertje, daartegenin

NRC-Handelsblad 8 september 2005

“Hij speelt in op de wens van beheerders van het hoger beroepsonderwijs om groter te groeien, lectoren te mogen benoemen, promotierecht te verwerven en bovenal zich op te werpen als knooppunt van toegepast onderzoek.”

Heertje, nog eens

NRC-Handelsblad 8 september 2005

“Studenten in het HBO zitten niet te wachten op toegepast onderzoek”

“Toegepast onderzoek is niet los te maken van fundamenteel onderzoek, tenzij het wordt beperkt tot oppervlakkige waarnemingen van verschijnselen zonder theoretisch kader.”

Wetenschappelijk onderzoek

- Theoriegestuurd
- Praktijkgericht

Theoriegestuurd wetenschappelijk onderzoek

- Er is een kennistekort in de wetenschap
- Men probeert dat kennistekort op te vullen
- Als dat lukt wordt de theorie verrijkt
- Soms is het onderzoek niet alleen wetenschappelijk maar ook maatschappelijk relevant: de resultaten kunnen worden toegepast

Waar komt het kennistekort vandaan?

- In de theorie ontbreken schakels: exploratie
- Sommige uit de theorie af te leiden hypothesen zijn (nog) niet getoetst
- Er is een tekort aan populatievaliditeit
- Er is een tekort aan ecologische validiteit
- Er zijn wellicht alternatieve verklaringen voor andermans bevindingen

Wat is toegepast wetenschappelijk onderzoek?

- is in de eerste plaats gericht op een wetenschappelijk kennistekort
- Heeft wellicht maatschappelijke relevantie
- Is daarom bruikbaar voor praktijkmensen, die er kennis van nemen

Wat is praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek

- Er is een kenniskort bij praktijkmensen
- Praktijkmensen zijn aanwijsbare personen, groepen of organisaties buiten de wetenschap
- Zij hebben die kennis nodig bij het ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van praktijkproblemen

Wanneer is praktijkgericht onderzoek wetenschappelijk?

- Als er sprake is van verwetenschappelijking van de praktijk
- Als de werkwijze bij het onderzoek wetenschappelijk is

Verwetenschappelijking van de praktijk

Er moet zo veel mogelijk systematische en bruikbare kennis bestaan:

- Over de uitgangssituatie
- Over de haalbaarheid van plannen
- Over de uitvoering van plan of beleid
- Over de effectiviteit van het uitgevoerde plan of beleid

Wetenschappelijke werkwijze

- Het onderzoek is navolgbaar: vatbaar voor kritiek
- Het onderzoek is betrouwbaar
- Het onderzoek is valide: levert resultaten die de toets van verificatie en falsificatie kunnen doorstaan
- Het onderzoek bouwt voort op wat al bekend is

Waar kan men praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek doen?

- Aan de universiteit, mits men grondig kennis neemt van de praktijk en met sleutelfiguren overlegt over in het onderzoek te nemen stappen
- Aan een hogeschool mits men open staat voor verwetenschappelijking van de praktijk en kennis en vaardigheden verwerft op het gebied van de wetenschappelijke werkwijze